

AWIG - AWIG
DESA ADAT KELABANGMODING

DESA TEGALLALANG
KECAMATAN TEGALLALANG
KABUPATEN GIANYAR

AWIG-AWIG
ឧបទ្វីបធម៌
DESA ADAT KELABANGMODING
ក្រុង ឧបទ្វីប ភ្នំពេញ

DESA TEGALALLALANG
ក្រុង ទ្រិកេណេ
KECAMATAN TEGALLALANG
ភ្នំពេញ
KABUPATEN GIANYAR
ក្រុង ទ្រិកេណេ

၁။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ထမ်းများ၏ ပညာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခြေအနေအထားကို စိစစ်ရန်
 ၂။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ထမ်းများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခြေအနေအထားကို စိစစ်ရန်
 ၃။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ထမ်းများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခြေအနေအထားကို စိစစ်ရန်
 ၄။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ထမ်းများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခြေအနေအထားကို စိစစ်ရန်
 ၅။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ထမ်းများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခြေအနေအထားကို စိစစ်ရန်

၁။
 ၂။
 ၃။
 ၄။
 ၅။

P I D A G I N G
MAKA BANTANG AWIG – AWIG DESA ADAT KELABANGMODING
MURDHA - CITTA

	WIDANG
PRATHAMA SARGAH ARAN LAN WAWIDANGAN DESA	1
DWITYA SARGAH PATITIS LAN PAMIKUKUH	2
TRITYA SARGAH SUKERTA TATA PAKRAMAN	2
Palet 1 Indik Krana	2
Palet 2 Indik Prajuru / Dulun Desa	5
Palet 3 Indik Kulkul	6
Palet 4 Indik Paruman	7
Palet 5 Indik Druwen Desa	9
Palet 6 Sukerta Pamitegep	10
Kaping 1 Karang, tegal lan carik	10
Kaping 2 Pepayonan	10
Kaping 3 Wewangunan	11
Kaping 4 Wewangunan	11
Kaping 5 Bhaya	12
Kaping 6 Panyanggran Banjar	13
CATHURTAS SARGAH SUKERTA TATA AGAMA	
Palet 1 Indik Dewa Yadnya	13
Palet 2 Indik Resi Yadnya	17
Palet 3 Indik Pitra Yadnya	17
Palet 4 Indik Marusia Yadnya	21
Palet 5 Indik Bhuta Yadnya	21
PANWAMA SARGAH SUKERTA TATA PAWONGAN	
Palet 1 Indik Pawiwahan	22
Palet 2 Indik Nyepian	24
Palet 3 Indik Sentana	25
Palet 4 Indik Warisan	27
SAT SARGAH WICARA LAN PAMIDANDA	
Palet 1 Indik Wicara	29
Palet 2 Indik Pamidanda	29
SAPTAMA SARGAH NGUWUH – NGUWUHIN AWIG – AWIG	30
ASTAMA SARGAH S A M A P T A	31

MURDHA CITTA

AUM. OM

Om Swastyastu, Om Awighenam Astu Nama Siddham,

Malarapang panghyangning Ida Sang Hyang Widhi Wasa, asung kerta nugraha ngawentenang kahuripan sekala niskala, ring Bhuana Agung lan Bhuana Alit. Manut dresta desana wantah pawakan pasayuban krama desa rawuhing kula warga pawonganya. Desane kamanggihang Bhuana Agung, pawonganya sowang – sowang pinaka Bhuana Alit.

Sotaning Bhuana Agung desane wantah pawakan bawa maurip, jangkep sahe Tri Hita Karananya, luwire :

- ha. Parhyangan, sahaning kayangan, penyiwian desa genah ngarcana Ida Hyang Parama Wisesa, maka jiwana desane.
- na. Pawongan, krama sahe warga desa maka sami pawakan Bayu Pramana (Tri Kaya) mawinan desane sida molah maprawerti.
- ca. Palemahan, tanah kakuwuban desa, sinanggeh stula sariraning desane.

Adung patemon bhuwana kalih, larapan santa jagadhita, sinanggeh murdhaning prayojana pangriptaning Awig – awig Desa Pakramnan ring sabha krama Desa Adat Kelabangmoding.

Panutus sabha inucap pinaka sepat siku – siku pamatut, wastu prasida prayojanan mami kabeh prasama anghidep muwah amagehaken kadi linging Awig – awig iki.

PRATHAMA SARGAH

ARAN LAN WAWIDANGAN DESA

Pawos 1

- (1) Desa Adat Puniki mawasta desa Adat Kelabangmoding.
- (2) Jebar kakuwub wawidangannya mawastes nyatur :
 - ha. Sisih Wetan ring Desa Adat Abangan ;
 - na. Sisih Kulon ring Desa Adat Sebalu ;
 - ca. Sisih Lor ring Desa Adat Tegallalang ;
 - ra. Sisih Kidul ring Desa Adat Bentuyung Sakti.
- (3) Desa puniki kewangun antuk karang ayahan Desa lan karang gunakaya kadadosang abanjar inggih punika Banjar Kelabangmoding.

DWITYA SARGAH

DWITYA SARGAH

PATITIS LAN PAMIKUKUH

Pawos 2

Desa Adat Kelabangmoding ngamanggehang pamikukuh minakadi :

- ha. Pancasila ;
- na. Undang – Undang Dasar 1945 pamekas Pasal 18 ;
- ca. Perda Propinsi Daerah Tingkat I Bali No. 06 Tahun 1986 ;
- ra. Tri Hita Karana manut sada cara Agama Hindu.

Pawos 3

Luwir Patitis Desa Adat Kelabangmoding :

- ha. ngukuhang miwah ngrajegang Sang Hyang Agama ;
- na. nginggilang tata Prawertine maagama ;
- ca. ngrajegang kasukertan desa saha Pawongannya sakala lawan niskala.

TRITIA SARGAH

SUKERTA TATA PAKRAMAN

Palet 1

Indik Krama

Pawos 4

- (1) Sane kabawos Krama Desa inggih punika kulawarge sane maagama Hindu saha ngamong karang utawi jenek mapaumahan ring sawidangan desa
- (2) sajaba punika sinanggeh tamiyu, sane kabinayang dados kalih inggih punika sane maagama Hindu, miwah siwosan ring maagama Hindu.
- (3) Indik Tamiyu punika manut pararem.

Pawos 5

Krama Desa wenten 4 (petang) pawos, luwire :

ha. krama ngarep, kula warga sane ngamong karang, utawi manut pararem ;

na. krama

- na. krama pangempian / pangele kulawarga sane nenten ngamong karang nanging sampun mawiwaha ;
- ca. krama balu, krama sane katinggal seda olih lanang utawi istri nyane, utawi sangkaning nyapihan krama balu inucap kabinayang dados :
 - 1. Balu makrambian, inggih punika balu sane maduwe sentana dereng marabian utawi dereng antes ngayah.
 - 2. Balu ngalisting, inggih punika balu sane tanpa sentana.
- ra. Krama tapukan, kulawarga manut aksara ha utawi na ring ajeng sakewanten durung antes ngayah utawi selami kantun masekolah malarapan ilikita pastika saking sekolahnya, manut pararem.

Pawos 6

Ngawit dados Krama Desa :

- ha. Sangkaning ngamong karang, jenek mapaumahan utawi manut pararem ;
- na. mawiwit pawiwahan.

Pawos 7

Panamaya tedun makrama Desa ;

- ha. nyabran sasih kasanga saha majalaran antuk paigum saderengnya arep ring Krama sane ngamong karang ayahan Desa ;
- na. ngantos 3 sasih ngawit sasih ka 9 ;
- ca. Jenek mapaumahan, manut pararem.

Pawos 8

Sahanan Krama Desa keni tategenan luwire :

- ha. ayah ngarep, mapiteges urunan miwah ayahan mamungkul ;
- na. ayah pangempian, mapiteges urunan saparo saking krama ngarep. sajaba ring pura dalem keni urunan miwah ayahan mamungkul ;
- ca. ayah balu kepeah dados 2 :
 - 1. Ayah balu marep ayahnya manut kahanan balu inucap, urunannya mamungkul;
 - 2. Balu pangempian ayahnya manut kahanan balu inucap, urunannya separo.
- ra. ayah tapukan, keni urunan mamungkul.
Kaluputang ayah-ayahan, ngantos mayusa 17 warsa, utawi sampun mawiwaha. Yaning kantun masekolah, taler kaluputang ayah-ayahan, malarapan ilikita pastika saking sekolahannya.
- ka. prade rikalaning ngayah wenten sinalih tunggil Krama matilar tanpa sedereng puput makarya wenang krama inucap keni pamindanda manut pararem, tanjek laler kawastanin.

Pawos 9

Swadharman krama, sewosan ring tategenan, luwire :

- ha. Tinut saturut ring sadaging Awig-awig, pararem lan paswaran Desa ;
- na. Tan maren ngutsahayang mangda Desane mrasidayang nyujur manut patitis ;
- ca. Tinut saturut ring Guru Wisesa.

Pawos

Pawos 10

Swadharman Tamiyu, luwure :

- ha. Tinut saturut ring yasa kerti Desane ;
- na. Tan piwal ring sahanan daging awig-awig, pararem lan paswaran Desa ;
- ca. Nyadokang raga ring prajuru arahina sasampun jumenek melarapan antuk ilikita pastika saking desane utawi sang ngawewenang ;
- ra. Swadharmaning tamiyu sane maduwe karang manut pararem ;
- ka. Yan tan tinut pacang kairid (tan kadadosang jumenek ring Desa).

Pawos 11

Molih-olihan Krama :

- ha. Polih pasayuban sakala niskala tur kabawosin saha katiwakin pamutus sahanan wicaranya;
- na. Nyarengin paruman tur wenang sareng mastikayang pamutus ;
- ca. Kadadosang madeg Prajuru, manut pararem.

Pawos 12

Krama Desa Adat kadadosang :

- ha. mapoangkid utawi tan tedun :
 - 1) rikala mapawangun, mayadnya, matepetin rare, sungkan kaluasan, lan siosan manut pararem ;
 - 2) kengin tempo wantah apisan, sajawanin wenten wak-wakan saking Prajuru Desa.
- na. nyada, mapiteges ngamademang ayah, risampun mayusa 65 warsa, tur tan dados nyuksukin, sang nyada mangda digelis (sajeroning awarsa) mangda nyantenang panyeledihi ;
- ca. nyade, utawi nyuksukin, sane kawenangang risampun manggeh deha-teruna utawi mrasidayang nganutin krama.
- ra. nutug ayah antuk arta brana manut pararem.

Pawos 13

Wusan dados krama Desa, luwure ;

- ha. Sangkaning :
 - 1) Pinunas ngeraga, manawi kesah kadura Desa utawi ngalangkungin sagra ;
 - 2) Kanorayang, duaning sampun tan prasida ngeschin solah maprawerti satata nguwig pamargin Awig-awig.
 - 3) Wusan makrama desa mapiteges taler wusan makrama banjar utawi wusan makrama banjar mapiteges wusan makrama desa, mangda sampunang kasinangguh empak ngelanting.

na. Sang

ក) សំបូរសត្វគ្រប់

ក៧) បទព្រះធម៌វិញ្ញាណសត្វក្រុមប្រុស្តិកសាសនាវិញ្ញាណសត្វ

ក្ល) ទេវតាសាសនាបុរាណសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) ទេវតាសាសនាបុរាណសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនា

ខ) សំបូរសត្វគ្រប់ទេវតាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា
ចមត្តទេវតាសាសនា

ឃ) សំបូរសត្វគ្រប់ទេវតាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនា

ក៧) បុគ្គលិកសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) គ្រប់សិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា
សាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

បច្ចេកវិទ្យា

បច្ចេកវិទ្យាសាសនា(បច្ចេកវិទ្យា)

បច្ចេកវិទ្យា

ក៧) ទេវតាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) ទេវតាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) ទេវតាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ហ) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក៧) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ខ) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក្ល) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ឃ) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

បច្ចេកវិទ្យា

ក៧) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ហ) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ក) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

ឃ) បច្ចេកវិទ្យាសាសនាសិវភូមិសាសនាសាសនាសាសនាសាសនា

na. Sang wusan makraman :

- 1) Patut ngaturang karang ayahan ka Desa , prade karang punika karang Desa ;
- 2) Tan polih pah-pahan saking padruweyan Desa utawi Banjar ;
- 3) Tan polih pasayuban sajroning ala ayu.
- 4) Sang wusan makrama desa/ Banjar prade mawali malih patut nawur saurah arih tategenan krama manut pararem.

ca. Sang wusan sangkaning kanorayang, prade mawali malih patut :

- 1) muntasang saluwir pamindanda utawi tategenan sane ngranayang kanorayang ;
- 2) nunas geng pangampura ring paruman desa maduluran panyangaskara panyapsap kaiwangan duwaning nguwak pasubaya pecak.

Palet 2

Prajuru lan Dulun Desa (Penglingsir)

Pawos 14

(1) Desa Adat Kelabangmoding kaenter olih Bendesa Adat.

(2) Banjar utawi tempekan kaenter olih Klihan Banjar

(3) Bendesa lan Klihan Banjar patut :

ha. mawiwit saking krama ngarep/wed kajangkepin antuk :

- 1) Uning ring aksara latin utawi Bali ;
- 2) Uning ring tata titining mawa desa ;
- 3) Uning ring pariindik Agama lan Adat ;
- 4) Lascarya ngayah tur madruwe parilaksana sane rahayu.
- 5) Nenten cedangga.

na. kaadegang malarapan antuk kacatri olih parumannya soang-soang nyabran 5 (limang) warsa, sejawaning wenten pariindik tois, tur dados kacatri malih.

ca. maduluran Dewa saksi ring Pura Bale Agung.

Pawos 15

(1) Bendesa Adat kasanggra olih :

ha. Patajuh utawi Pangliman pinaka wakilnya ;

na. Panyarikan pinaka juru surat ;

ca. Patengen utawi juru raksa pinaka pangamong druwen Desa ;

ra. Kasinoman pinaka juru arah.

(2) Kasinoman akehnya manut kawigunan saha magilir nyabran ngasasih.

(3) Sajeroning ngenterang kasukertan niskala, Bendesa mingsinggihang Pamangku Kahyangan Desa utawi sang Rumaga Sulinggih.

Pawos

ບາງບາງສິດທິ

ກ) ມູນວ່າຍາກສູງສຸດຂອງເງິນຮຽນ

ບ) ການສູນເກີດຂຶ້ນຈາກການເຮັດວຽກທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ຄ) ການສູນເກີດຂຶ້ນຈາກການເຮັດວຽກທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ດ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ກ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ສ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ບາງບາງສິດທິ

ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ບ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ຄ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ດ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ກ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ບາງບາງສິດທິ

ກ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ບ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ຄ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ດ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ສ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ບາງບາງສິດທິ

ບາງບາງສິດທິ

ບາງບາງສິດທິ

ກ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

ບ) ບາງບາງສິດທິທີ່ບໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ

Pawos 16

- (1) Swadharmaning Bendesa Adat luwire :
 - ha. ngenterang pamargin sadaging Awig-awig miwah pararem Desa ;
 - na. nuntun tur ngenterang krama rawuhing warga Desa sami ngupadi manut patitis ;
 - ca. mawosin kalih niwakang pamutus arep ring wicara warga Desa ;
 - ra. maka dutta Desa matemuang bawos ring sapa sira ugi.
- (2) Prade Prajuru iwang palaksana keni pamidanda nikel ring kaiwangan soang-soang krama, tur dados kararyanang manut pararem.

Pawos 17

Patias uatwi olih-olihan Prajuru Desa, luwire :

- ha. luput rerampen lan papeson ;
- na. polih tanding tengah ;
- ca. upon pacatu / palaba carik / tegal ;
- ra. patias sewosan manut pararem.

Pawos 18

- (1) Prajuru / Dulun Desa kagentosin riantukan :
 - ha. s e d a ;
 - na. kanorayang dawning iwang pamargi utawi nilar sesana ;
 - ca. wit saking pakayun utawi pinunas ngaraga.
- (2) Nganorayang utawi ngentosin Prajuru / Dulu – dulu patut sajeroning paruman tur kaingkupin olih Krama Desa.

Palet 3

Indik Kukul

Pawos 19

- (1) Kukul ring Desa luwire :
 - ha. Kukul ring Kahyangan ;
 - na. Kukul Banjar ;
 - ca. Kukul Banjar patus ;
 - ra. Kukul Sekaa-sekaa.
- (2) Tabuh tatepakan kukul Kahyangan Desa :
 - ha. nungtit / silih asih, tengeran wenten Yadnya/Upacara ;
 - na. 2 tulud lambat, tengeran tedun ngayah ;
 - ca. bulus, tengeran wenten bhaya.

(3)

ក្លា ចេញរួចទើបសង្ឃត្តល្អសិរិវិរាមាថ្ងៃមាថ្ងៃកកក្លាភាគី=

ហា ក្បួនសិរិ=

កា ហេតុល្អក្បួនសិរិទើបកក្លាភាគីកាយ

ក្លា ក្បួនល្អក្បួនសិរិទើបកក្លាភាគី(ខំមកកាយ)

ក្លា ក្បួនល្អក្បួនសិរិទើបកក្លាភាគី

ខា ទើបកក្លាភាគីក្បួនសិរិក្នុងទើបកក្លាភាគីកាយ

កា ល្អសិរិ=

កា ក្បួនល្អល្អសិរិទើបកក្លាភាគីកាយទើបកក្លាភាគី

ក្លា ក្បួនល្អល្អសិរិទើបកក្លាភាគីកាយ

ក្លា ហេតុល្អល្អសិរិទើបកក្លាភាគីកាយ

ហា ក្បួនភាគី=

កា ក្បួនភាគីទើបកក្លាភាគី

ក្លា ហេតុក្បួនភាគីក្នុងទើបកក្លាភាគីកាយ

ហេតុសិរិក្បួន

កា ក្បួនសិរិកាយទើបកក្លាភាគីកាយទើបកក្លាភាគីកាយ/កក្លាភាគី
សពសិរិទើបកក្លាភាគី

ក្លា ដំណើរក្បួនសិរិកាយទើបកក្លាភាគីកាយទើបកក្លាភាគីកាយ
ក្នុងទើបកក្លាភាគីកាយ

ក្លា ក្បួនល្អសិរិ សករ សពសិរិកាយទើបកក្លាភាគីកាយ/កក្លាភាគី
ទើបកក្លាភាគីកាយ/កក្លាភាគីកាយ/កក្លាភាគីកាយ/កក្លាភាគីកាយ
ទើបកក្លាភាគីកាយ

ហេតុសិរិ

ក្បួនសិរិ

ហេតុសិរិ

កា ហេតុសិរិ/កក្លាភាគីកាយទើបកក្លាភាគីកាយ

ហា ហេតុសិរិ/កក្លាភាគីកាយ

កា កក្លាភាគីកាយទើបកក្លាភាគីកាយ/កក្លាភាគីកាយ
កក្លាភាគីកាយ

- កក្លាភាគីកាយទើបកក្លាភាគីកាយ

(4) Tabuh tatepakan kulkul ring soang-soang bebanjaran :

ha. Bulus :

- 1). Atulud bulus, tengeran kageni bhaya ;
- 2). 2 tulud bulus, tengeran kapandangan (artha bhaya) ;
- 3). 2 tulud bulus, tengeran jiwa bhaya ;
- 4). Tigang klentungan bulus panjang, tengeran lindu, er, lan pawana bhaya.

na. Lambat

- 1). 2 tulud lambat, tengeran tedun ngayah utawi wenten pekaryan.
- 2). nungtit silih asih tengeran, surya graha, bulan kapangan ;
- 3). atulud lambat, tengeran kalayu sekaran.

ca. Klentungan :

- 1). 3 klentungan, tengeran rare embas ;
- 2). 9 klentungan ngempang panjang, tengeran ngawangdeang karya.

Pawos 20

- 1). Kulkul Desa utawi Banjar tan wenang katepak yening tan sangkaning pituduh Prajuru Desa / Banjar sawawaning tengeran bhaya.
- 2). Sang nepak tan sangkaning pituduh patut digelis atur supeksa maka buatan panepake, yan tan sapunika wenang sang mawurug kadanda manut pararem.
- 3). Kulkul sekaa-sekaa samaliha kulkul pondokan-pondokan tan kalugra nyawerin (matehin) sukat utawi tengeran kulkul Desa / Banjar sawawaning tengeran bhaya, prade mamurug taler kadanda manut pararem.

Palet 4

Indik Paruman

Pawos 21

(1) Paruman / sangkepan ring Desa Adat Kelabangmoding, wenten :

ha. paruman Desa/Banjar, kawentenang :

- 1) nyabran ngasasih, maka cihna tanpa arah-arah dwaning sampun tetep panamaya manut pararem babanjaran soang-soang, nemonin rahina :
 - Banjar nemonin Budha Kliwon ;
 - Desa Adat nemonin Budha Umanis.
- 2) napkala (padgata kala) maka jalaran arah-arah manut tatujon.
 - na. sangkepan Prajuru / desa, kawentenang manut wiguna ;
 - ca. paruman sekaa-sekaa manut pabuat.

(2) Paruman

(2) Paruman Desa utawi Banjar madudonan sekadi ring sor :

ha. prasida lumaksana risampun katedunin olih sakirang – kirangnya 2/3 krama desa patut sampun kekawitin kamanggala antuk tengeran kulku! miwah mabusana Adat Madya, saha tan kalugra makta gegawan sakaluwire, tan maren ngarcana ring Ida Bhagawan Panyarikan maka sarana Widhi Widana Cane ;

na. maka sarana janggi, pengawit kalaksanayang panyacak sep – sepan saha riwusannya nyacah, ngetang dadosan gung alit manut pararem ;

ca. tan kalugra ngawetuang suwara goa utawi biota, yan wenten asapunika keni pamidanda baya pacamil kadi dandaning nguman – uman ring sabha ;

ra. pamutus babawos becik sapanggul (ingkup) punika kamanggehang.

(3) Prade pidaging paruman tan kainkupin mangda Prajuru desa ngilikang babawos, saha pamutusnya mangda kararemin olih Krama Desa, bilih tan prasida kasungkemin jantos ping tiga Prajuru / Dulu wenang nunas bawos ring Sang Ngawa Wenang.

Pawos 22

(1) Sajeroning paruman Desa, Bendesa patut nyobyahang pamargin ngenterang Desa, pamekas nganining indik :

ha. munjuk lungsuring pakraman saha ayah – ayah, sulur arta barana, druwen Desa ;

na. Rarincikan Prajuru nganinin usaha Desa kapungkur.

(2) Pamutus paruman Desa sinanggih pararem maka pamitegep daging Awig – awig.

Pawos 23

(1) Sangkapan Prajuru Desa kawenangang wantah ngarincikang pangerencana usaha Desa kapungkur.

(2) Sangkepan Prajuru Desa tan kawenang ngawedalang tategenan ring Krama sadereng kaingkupin olih Krama Desa ring paruman.

(3) Pamutus sangkepan prajuru Desa ngawetuang pasuwara, maka pidaging pituduh sang Ngawawenang utawi ngonekang pecak pararem krama desa.

Palet

បញ្ជីទី១
ក្នុងសិក្សាបទដ្ឋាន
បទបទដ្ឋាន

បញ្ជីបទដ្ឋានខេត្តនៅលើការកែសម្រួលការងារសិក្សាសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

២១ សហគ្រាសប្រឹក្សា៖

- ក) សហគ្រាសប្រឹក្សាប្រធានការងារសិក្សាស្រាវជ្រាវប្រធានប្រឹក្សាប្រឹក្សាសិក្សាស្រាវជ្រាវ
- ខ) ប្រឹក្សាសិក្សា
- គ) ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសសិក្សា
- ឃ) ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសសិក្សា
- ង) ប្រឹក្សាបច្ចេកទេសសិក្សា

ក) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សា៖

- ខ) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សា(ខេត្តស្ទឹងត្រែង)
- គ) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែងស្រុកស្ទឹងត្រែងស្រុកស្ទឹងត្រែងស្រុកស្ទឹងត្រែង

គ) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សា

ឃ) ប្រឹក្សាសិក្សាស្រុកស្ទឹងត្រែង(ខេត្តស្ទឹងត្រែង)

ង) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង/ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង/ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង

- ក) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង
- ខ) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង
- គ) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង
- ឃ) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង
- ង) ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង

ស) កិច្ចការសម្រាប់

២២ ក្រុមប្រឹក្សាសិក្សាខេត្តស្ទឹងត្រែង(ស្ទឹងត្រែង)

បទបទដ្ឋាន

បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវខេត្តស្ទឹងត្រែងស្រុកស្ទឹងត្រែងស្រុកស្ទឹងត្រែង

- ២១ បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រុកស្ទឹងត្រែង
- ក) បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រុកស្ទឹងត្រែង
- ខ) បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រុកស្ទឹងត្រែង
- គ) បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រុកស្ទឹងត្រែង
- ឃ) បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រុកស្ទឹងត្រែង
- ង) បទបទដ្ឋានសិក្សាស្រាវជ្រាវស្រុកស្ទឹងត្រែង

Palet 5

Indik Druwen Desa

Pawos 24

Padruwen Desa Adat, lan Banjar Kelabangmoding sekadi ring sor :

ha. Kahyangan Desa luwire :

- 1). Kahyangan Tiga : pura Desa lan Bale Agung, Pura Puseli, Pura Dalem lan Praja Pati.
- 2). Pura Masceti
- 3). Pura Penyawangan.
- 4). Pura Taman Pasucian.
- 5). Dugul Pateluan

na. Wantilan Desa ;

ca. Tanah tegalan (manut ilikita) ;

ra. Karang ayahan Desa, munjuk lungsur saking 90 karang ring ajeng ;

ka. Setra Desa Adat ;

da. Palaba Pura, carik/tegal (manut ilikita) ;

ta. Lelanguan, makadi tetabuhan lan ilen – ilen padruwen Desa/babanjaran luwire :

- 1). Gong Desa Adat ;
- 2). Angklung Desa Adat ;
- 3). Ilen – ilen wali Pura : Rejang, Pendet ;
- 4). Muwah padruwean tiyosan.

sa. Nyasa, sasanthi.

wa. Lembaga Perkreditan Desa (LPH).

Pawos 25

Piilih – olihan Desa Adat Kelabangmoding

ha. piilih – piolihan saking palaba Pura ;

na. urunan Krama Desa Adat ;

ca. paica saking Guru Wisesa ;

ra. paica – paica sane tiyosan, sane patut ;

ka. usaha Desa Adat.

Pawos 26

- (1). Prajuru Desa wenang ngetangan pamupon laba Pura lan sapanunggalan druwen Desa.
- (2). Pikolih lan pamuponnya kaanggen prabaya piodalan saha wewangunan ring Pura miwah anggen kabuatan Desa Adat.
- (3). Nyabran pasangkepan Desa, prajuru pangamong druwe desa nguningayang pariindik munjuk lungsuring padruwean ring Krama Desa.
- (4). Sakaluwiring druwen Desa patut wenten ilikitannya.
- (5). Tan kalugra ngadol utawi ngesahang padruweyan desa yan tan kasungkemin olih Krama desa ring paruman.

Palet

Palet 6

Sukertan Pamitegep

Kaping 1

Karang, Tegal lan Carik

Pawos 27

- (1). Krama Desa pangamong Karang Desa utawi karang gunakaya patut ngawatesin karang inucap antuk tembok utawi pagehan mangda pakantenannya asri.
- (2). Wates sisi kaler miwah kangin patut kekaryanin olih sang ngemong karang ayahan inicap, sane mawasta gegaleng kaluan, sajawaning tanah pacatu, tegal, carik, utawi tanah padruweyan ngaraga, sane kapiara watese sisi klod miwah kauh utawi manut drestha reh punika mawasta gegaleng kateben.
- (3). Prade karasayang pagehan/turus inucap ngalikadin, yen pada arsa panyandinge, kengin watase nganggen pinget kewanten, kesaksinin olih Prajuru/Dulun Desa utawi prachina pal saking Sang Ngawawenang.
- (4). Prade wenten karang kebebeng / embet mangda kautsahayang wenten pamarginnya, manut paigum lan pararem.

Pawos 28

- (1). Sinalih tunggil Krama Desa / Banjar tan kalugra :
ha. ngalah-alah margi, tegal ayahan Desa, Karang Desa, lan sapanunggalanya ;
na. ngalah - atah tanah linggih kahyangan, tegak setra, lan sakancan linggih sinanggeh suci.
- (2). Prade wenten sakadi ring ajeng, sang ngalahlah wenang ngawaliang tanah inucap saha keni pamidanda manut pararem kadulurin upakara prade ngalahlah tanah suci.

Kaping 2

P e p a y o n a n

Pawos 29

- (1). Ngawit nandur papayonan tanem tuwuh patut adepa agung (1,5 meter) ngajeroang saking wates , prade jantos ngaliwat watese wenang kasepat gantungin.
- (2). Yaning wenten tatanduran ngungkulin, samaliha mawastu mayanin kapisaga patut kawara antuk paiguman ping ajeng mangda prasida sang nruwenang wit ngarebah utawi notor.

(3). Prade

កម្រិត
បណ្ណាល័យ
សម្រាប់សិស្ស

ក្នុងករណីនេះសម្រាប់បណ្ណាល័យសម្រាប់សិស្ស
ដែលមានបញ្ហាផ្សេងៗទៀតសម្រាប់សិស្ស

- (3). Prade sampun kawara taler tan wenten usaha sang nruwenang wit, sang rumasa katetehan / kajerihan wenang masadok ring prajuru / dulu, tur risampun kaparitatas kaluarga mademang wit inucap, sakewanten patin pepayonan patut katawur manut pangeloika sane nepasin.
- (4). Sang keni pamidanda panyangaskara saha prabeya manut pararem arep ring wewangunan sang karubuhin, luwire.
- (5). Prade wenten wit mantik sajronin wates patut kapademang, mangda tan ngranayang wicara. Prade sampun ageng kapademang, wit punika pinara tiga :
 - ha. Apah tiga katur ring sang nruwenang wit.
 - na. Apah tiga katur ring sang penyandingnya.
 - ca. Apah tiga katur ring Desa Adat.
- (6). Krama Desa patut ngamanggehang kawerdian tanem tuwuh sane ngawinang, Desane asri.

Kaping 3

Wewangunan

Pawos 30

- (1). Nyabran ngawangun patut :
 - ha. masadok ring Prajuru, ping ajeng prade wewangunan nganinin wates ;
 - na. ngangge sukat asta bhumi miwah gagulak asta kosala – kosali, sanistane manut ring patitis niskala ;
 - ca. tan nyayubin kapisaga ;
 - ra. tan dados ngembahang toya wit saking jempeng / W.C, miwah belengbeng/bada ka pisaga ;
 - ka. tan kalugra ngembahang limbah lan kotoran ring telabah/tukad.
- (2). Prade wewangunan jantos anyayubin bilih – bilih temboke ring telengin wates, risampun kawara tur kasadokang ring Prajuru/Dulu, wenang kadanda manut pararem saha tembok inucap kagubar utawi sanistana mangda kakaryanang abangan.
- (3). Sang mamurug aksara ra lan ka ring ajeng keni pamidanda manut pararem.

Kaping 4

Wewalungan

Pawos 31

- (1). Warga Desa sane mamiara wewalungan patut sayaga nitenin negul / ngalogor mangda tan ngarusak karang utawi pabianan krama sewos, bilih – bilih jantos ngaranjing ngaletehin Kahyangan.

(3) Prade

- (2). Prade wenten wewalungan malubar utawi ngeleb ngarusak pakarangan / pabianan krama sewos, risampun kawara dados kataban tur kadanda ngawaliang wit sane karusak saha nawur panebas papiaran tetaban, manut pangeloikan prajuru/dulun Desa.
- (3). Prade jantos ngaletihin linggih suci, minakadi Pamrajan, risampun kaparitas olih Prajuru wenang sang nruwenang kadanda mabuhu agung (caru eka sata, maduluran tebasan prayascita durmanggala), prade ngaletihin Kahyangan Desa utawi Pura Pamaksan, wenang nyaronin antuk Panca Sata makerep itik belang kalung.
- (4). Krama desa patut nyanggra wewalungan miwah sarwa prani, tan kapatutang ngamademang paksi, nuba ulam, miwah sane sewosan Prade wenten malaksana sakadi punika keni pamidanda manut pararem tur kaaturang ring sang ngawawenang.

Kaping 5

B h a y a

Pawos 32

- (1). Pariindik bhaya, luwire : jiwa bhaya, artha bhaya (kapandangan), dura cara ring Agama.
- (2). Sang manggihin kahanan jiwa bhaya, patut nepak kulkul bulus mapitulung manut pawos 19 (3) aksara ha.
- (3). Prade ring Desa kehanan jiwa bhaya, patut desane ngaturang Bhuta Yadnya, tur sang mayanin kaaturang ring Sang Ngawawenang.
- (4). Prade wenten jatma mamisuh utawi nguman - uman jadma tiyos, kakenanin pamidanda beya pacamil maduluran tebasan prayascitta.
- (5). Yaning wenten jatma majengilan ring bale banjar, ring Pura, utawi ring genah sane kasinanggeh suci, keni pamindanda manut pararem, maduluran panyangaskara prade sang majengilan kantos ngamedalang rah.

Pawos 33

- (1). Sang manggihin kahanan artha bhaya (kamalingan), patut ngukul mapitulung manut ring pawos 19 (3) aksara ha utawi sang kamalingan atur supeksa ring Prajuru Desa sane pacang nimbangin utawi nandanin manut pararem ; saha maweweh panyangaskara prade wenten jatma ngamaling barang sinanggah suci.
- (2). Pratingkahe mapailon ring dusta kabawos saruron, prade wenten jatma manggihin maling tan nyadokang ring prajuru / Dulu jantos jatma tios nyaduang, patut kadanda kadi dandaning maling, sakweh pangargan wit manut cacakan banjar, tur prade jantos ping tiga malaksana asapunika wenang kasukserah ring Sang Ngawawenang.

(3). Prade

- (3). Prade wenten jadm ngarereh reramon, minakadi daun kelapa, ron miwah sang sewosan tanpa sadok ring sang nruwenang wit, prade kacunduk (katara) patut kadanda kadi dandaning maling.
- (4). Yening wenten jatma ngaranjing kapakubon wiadin pakarangan jatma tiyos rikala suwung, mawastu sang madruwe karang kaicalan, wenang jatma inucap katuwekan antuk madewa saksi ring Pura Bale Agung
- (5). Mangda tan katuwekang manut sekadi ring ajeng, asing - asing ngaranjing kapakubon jatma tiyos patut :
 - ha. matengeran suwara (makaukan) ;
 - na. nyantos sang nruwenang karang rawuh utawi masadok ring pangapit pinih tampek, maka buatan pangaranjinge ;
 - ca. pamedal karangnya kadagingin sawen, maka cihna pangarah rikala suwung.

Kaping 6

Panyanggran Banjar

Pawos 34

Krama Desa rikala ngawentenang karya suka duka, patut kasanggra olih Banjar, luwire ;

- ha. Prade ngawangun Panca Yadnya panyanggrannya kalaksanayang manut pararem ;
- na. Pangingu sajeroning panca yadnya, manut pararem ;
- ca. Pangarombo tiyosan manut pararem.

CATHURTAS SARGAH

SUKERTA TATA AGAMA

Palet 1

Indik Dewa Yadnya

Pawos 35

- (1).* Kahyangan Panyiwian ring sawidangan Desa Adat Kelabangmoding luwire :

- ha. Kahyanagan Tiga, Pura Desa / Bale Agung, Pure Puseh miwah pura Dalem lan Prajapati ;
- na. Pura Masceti ; / lumbung Desa ;
- ca. Pura Dadya Pasek Gelgel Kelabangmoding ;
- ra. Pura Dugul Pahteluan.

- (2). Rahina

131 ប្រក្រតីយមគ្គបទ្បិះ

ហ។ ហានិភ័យនៃហូរទឹកកខ្វក់ក្នុងកម្រិតមហាសាលសាសនាសិវាណិក្ខេបនៃហានិភ័យ
ព្រហ្មហូរទឹកកខ្វក់ក្នុងកម្រិតមហាសាលសាសនាសិវាណិក្ខេប

គ។ ហានិភ័យនៃហូរទឹកកខ្វក់ក្នុងកម្រិតមហាសាលសាសនាសិវាណិក្ខេប

ឃ។ បរិច្ចេកទេសស្ថិតិស្ថេរភាពនៃប្រព័ន្ធស្រោចស្រពព្រៃឈើ
ក្នុងកម្រិតមហាសាលសាសនាសិវាណិក្ខេប
នៃប្រព័ន្ធស្រោចស្រពព្រៃឈើក្នុងកម្រិតមហាសាលសាសនាសិវាណិក្ខេប

- (2) Rahina Piodalan ring soang-soang kahyangan inucap, kadi ring sor.
- ha. Ring Kahyangan Tiga Luwire :
 - a. Pura Desa Bale Agung rikala rahine Budha Umanis, Wuku Medangsia ;
 - b. Pura Puseh rikala rahina Budha Umanis Wuku Medangsia,
 - c. Pura Dalem / Prajapati, rikala rahina Anggara Kliwon wuku Julungwangi;
 - na. Pura Masceti rikala rahina Sukra Umanis Wuku Klawu ;
 - ca. Pura Dadya Pasek Gelgel Kelabangmoding rikala rahina Budha Kliwon Wuku Sinta ;
 - ra. Pura Dugul Pahteluan rikala rahina Anggara Kliwon Wuku Tambir.
- (3) Pangaci ring Pura inucap manut kecap sastra Agama, saha kalaksanayang niskala, madia, utama manut kawentenan lan pararem.
- (4) Pangempon soang – soang Pura manut dresta kadi ring sor :
- ha. Pura Desa/Bale Agung kaempon olih Desa Adat Kelabangmoding ;
 - na. Pura Puseh,kaempon olih Desa Adat Kelabangmoding ;
 - ca. Pura Dalem/Prajapati kaempon olih Desa Adat Kelabangmoding ;
 - ra. Pura – Pura Masceti kaempon olih Desa Adat Kelabangmoding ;
 - ka. Pura Dadya Pasek Gelgel Kelabangmoding kaempon olih Pamaksan Dadya Pasek gelgel Kelabangmoding ;
 - da. Pura Dugul Pahteluan kaempon olih Banjar Kelabangmoding.

Pawos 36

- (1) Ring soang –soang Pura inucap kaadegang Pamangku ;
- (2) Ngadegang pamangku manut dudonan :
- ha. Wit tanah mangku, turunan, utawi waris ;
 - na. Nyanjan utawi masemurang, soang – soang mapiteges mapinunas ring ajeng Pura wiadin kadura Desa manawi ring balian kontang, lan sapanunggilannya ;
 - ca. Kacatri olih krama Desa.
- (3) Tan kawenang adegang Pamangku luwire :
- ha. Cendangga makadi peceng, perot, cunggih lan sapanunggilan ipun ;
 - na. Sang sapisira ugi, sane tan kapatutang manut pararem ;
 - ca. Sakit ila, ayan,buduh wiadin edan ;
 - ra. Sane tan madrebe kasucian urip.
- (4) Prabia kapamangkuan :
- ha. Adiksa Widhi (ngawintenin) lanang istri kamedalin saha kalaksanayang olih sang ngadegang, makadi krama Desa utawi pangempon Pura soang – soang ;
 - na. Ngadegang mangku konteng, kacatri olih krama banjar ;
 - ca. Mapitra Yadnya riwekas lanang miwah istri patut kasungkemin olih Krama Desa utawi pangemong, sanistane Brahmprayascita, panyanggrane manut pararem prade Yadnya inucap kalaksanayang olih wargan sira pamangku.

ra. Sinalih

ra. Sinalih tunggil krama yan wenten ngipik - ipik separi polah pamangku, nanging pamangku tan sapunika pari polahnya kadi sane kaipik-ipik, wenang jadma inucap kasisipang nyuciang pamangku, manut pararem.

(5) Pamangku patut ngamanggehang sasaning pamangku luwire :

- ha. Ambek Dharma sadhu;
- na. Asewaka Dharma, makadang sastra utama;
- ca. Tan parek ring naya dustha;
- ra. Tan atayub ring tarub camara yudha;
- ka. Tan manjing ring umah wong banija karma;
- da. Tan manjing ring umah wong drati krama;
- ta. Tan wenang ajajuden;
- sa. Tan anginum asing angawe mada;
- wa. Tan pati pikul-pikulan;
- la. Tan salah suluh;
- ma. Tan wenang anayub upadrawaning cor, yan mawiyawahara teka wenang adewa saksi;
- ga. Tan griganing wong akweh;
- ba. Tan keneng cuntakaning wong len, sajawaning kulawarganya tunggil natah, utawi pasiwanya manut dresta.
- nga. Tan amangan asing angawe mala.

(6) Prade mamurug, wanang Pamangku nyepuhin raga kasaksinin olih Prajuru Desa.

(7) Yan pacang ngawalat rabi wenang ngaturang rumuhun pawintenannya, ring pura genahnya madeg pamangku nguni, tembenya wawu wenang ngawalet rabi, riwus upacaranya wenang ngawana wasa salaminya atahun, wus punika wawu mawinten lakibi kadi pawintenannya nguni.

Pawos 37

Swadharman Pamangku luwire :

- ha. Ngenterang upacara piodalan ring kahyangan utawi ring soang-soang pakubon krama;
- na. Prade silah sinunggil Pamangku kapialang utawi cuntaka, kengin nguntap Pamangku kahyangan desa tiosan utawi nuwur sang sulinggih;
- ca. Samaliha yan sampun Pamangku ngayah ring Pura kancit wenten kulawarganya seda, Pamangku inucap tan keneng cuntaka sakewanten Pamangku tan budal salami piodalan.

Pawos 38

Patias utawi olih-olihan Pamangku luwire ;

- ha. Panyolasan miwah sarin canang ring soang-soang pakubon krama Desa;
- na. Upon palaba carik miwah tegal manut pararem;
- ca. Luput pakaryan, rerampen / reramon, lan padagingan sajawan ring urunan wawangunan.
- ra. Patias sewosan manut pararem.

Pawos

Pawos 39

(1) Pamangku kagentosin riantukan :

ha. S e d a :

- na. Pinunas ngraga, sangkaning kageringan lan sapanunggalannya ;
- ca. Kauwusang olih krama sangkaning malaksana sane tan patut.

(2) Prade Pamangku kauwusang sangkaning malaksana tan patut keni pamindanda manut pararem saha ngawaliang prabiya pawintennya pecak.

Pawos 40

Kasukertan Kahyangan kadi ring sor :

ha. Tan kaluarga ngaranjing kapura luwire :

- 1) Sang katiben cuntaka makadi sebel ring raga kapademan;
- 2) Makta sahanan barang sinanggeh ngaletihin;
- 3) Sato agung, sajawaning rikala mapapada;
- 4) Mabusana sane tan patut kadi tatacaraning ngaranjing kapura;
- 5) Sadereng polih wak-wakan (pituduh) Prajuru Desa.

na. Prtatingkahe tan wenang ring Pura :

- 1). Masumpah (cor) sajawaning pituduh Prajuru Desa ;
- 2). Wak parusya / wak capala, makobetan, masasenangan, makolem dados asiki lanang wadon mabacin, mawarih, macecepin rare, majaljal/majengilan nyangsang busana, menahin pusungan (santukan punika rikala majajahitan patut magelung busung macingor lidinya) ;
- 3). Munggah tedun palinggih sajawaning pituduh Prajuru.

ca. Sang mamurung kecap ring ajeng keni pamindanda pamrayascitta sapatutnya, manut pituduh sang maraga putus.

Pawos 41

(1). Yan wenten jadma karawuhan ring Pura, dados kapintonin prade rumasa kasumangsayan, yan tan wiakti, jatma inucap kasisipang manut pararem.

(2). Prade Kahyangan kahanan durmanggala, minakadi keni bhaya Pamangku / Sang manggihin, patut digelis nyadokang ring Prajuru mangda marumang krama Desa tur ngawentenang pamrayascitta sapatutnya.

Palet

Palet 2

Indik Resi Yadnya

Pawos 42

- (1) Sang pacang madeg Pandita utawi Pinandita minakadi Balian Sonteng, Kubayan, Dalang, sakaluwiring sane jagi ngenterang Yadnya patut masadok ring Prajuru Desa utawi Parisada Hindu Dharma Indonesia.
- (2) Prajuru lan krama Desa patut ngawas nitenin tur wenang ngalangin prade wenten kacihnan nyasarring kakecap miwah drestane, tur sareng nyaksinin upacara saha nyobyahang ring paruman Desa tegep rawuhing wates kawenangannya ngenterang yadnya.
- (3) Krama Desa patut ngaturang ayah sapamadeg miwah ring pengelepas Sang Sulinggih riwekas katuntun olih Prajuru Desa.

Pawos 43

- (1) Sang Sulinggih lan pamangku patut ngariyining muputang ring wawidangan Desa Adat Kelabangmoding, sasampun punika wawu muputang yadnya kajebar tiros Desa utawi kadura Desa.
- (2) Krama desa sami patut sareng ngawas nitenin katuntun olih Prajuru / Dulu-dulu, mangda sahanan yadnya sane kawentenang kaicen pamuput olih Padanda utawi Pinandita manut kawenangannya soang-soang.

Palet 3

Indik Pitra Yadnya

Pawos 44

Pamargin Pitra Yadnya madudonan manut sakadi ring sor :

ha. Pangupakaran Sang kalayu sekaran :

- 1) Antuk mendem utawi ngeseng, maka cihna pakinsan ring ibu Ibu Pratiwi utawi ring geni, salami nuptupang prabeya ;
- 2) Atiwa – tiwa (upakara pangabenan / palebon) manut desa dresta.

na. Upacara upakara Pitra Yadnya riwusan kaabenan ngraris munggah daun bingin (ngaroras) manut dudonan Atma Wedana.

Pawos 45

Swadharmaning lan tategenanprade wenten sinalih tunggil Krama kalayu sekaran :

ha. Sang kaduhkitan patut :

- 1) nyadokang ring klian tur nunas tatimbangan ring kawentenanya ;
- 2) ngaturin Banjar, ngerombo makarya eteh – eteh sawa saha ngater kasetra, tur katuran panyambra canang sasida – sidaan.

na. swadharmaning

- က) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယသီရိလင်္ကာ
- ခ) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယဗျာကဗေဒ
- ဂ) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယပိပဟေဒါ
- ဃ) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယလှေစာပေ
- င) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယကျမ်းဂန်ပညာရေးနှင့်ပညာရေးဝန်ထမ်းပညာရေးဝန်ထမ်း
အဖွဲ့အစည်း
- စ) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယဗျာကဗေဒ
- ည) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယကျမ်းဂန်ပညာရေးနှင့်ပညာရေးဝန်ထမ်းပညာရေးဝန်ထမ်း
အဖွဲ့အစည်း
- ဋ) မုဒ္ဒကမာဏ္ဍိယဗျာကဗေဒ

- na. Swadharmaning Banjar :
- 1). Klian Banjar maritatas pamargin sang kaduhkitan, manut dresta ;
 - 2). Prade kapendem, raris kaswarayang kulkul pamitahu manut pawos 19 (3) aksara na olih klian Banjar utawi wakilnya :
 - 3). Panyanggran Banjar salanturnyane :
 - ha). soang – soang Krama Banjar nedunang patus manut pararem ;
 - na). ngarombo ngaryanin eteh – eteh sawa, kasarengin olih Krama sane rawuh ngarombo ;
 - ca). sami Krama Banjar nganter kasetra jantos puput pamendemane.
- ca. Tan kengin ngalelet langkungan ring 7 (pitung) rahina, tur patut polih pagebagan manut paetengan Klian patus / Banjar.
- ra. tan kalugra nginepang bangbang miwah mendem rikala :
Semut sadulur,
Kala gotongan,
Pasah,
Kliwon, Kajeng, Taulu,
Was Panganten,
Ingkel wong,
Prawani, Purnama, Tilem,
Rerahinan jagat,
Pepedan.
- ka. Prade wenten kalayu sekarang rikala piodalan, kengin mendem sekadi patut nanging tan nyuwarayang kentongan / kulkul tur mamargi wengi / sasiliban., indik panyanggra manut pararem.
- da. Pamargin pamendeman utawi palebonan mangda nganutin sastra agama lan dresta.

Pawos 46

- (1). Sane kasinanggeh kacuntaka sakadi ring sor :

- ha. cuntaka antuk kalayu sekaran ;
- na. cuntaka antuk ngraja swala ;
- ca. cuntaka antuk ngembasang putra ;
- ra. cuntaka antuk karuron ;
- ka. cuntaka antuk sakit ila, buduh ;
- da. cuntaka antuk pawiwahan ;
- ta. cuntaka antuk gamia gamana ;
- sa. cuntaka antuk salah **timpak** ;
- wa. cuntaka antuk yening wenten anak istri mobot nenten kaupakarayang pabiukawonan miwah pawidiwidana ;
- la. cuntaka antuk mamitra ngalang ;
- ma. cuntaka antuk yaning wenten anak istri ngamedalang putra sadurunge maupakara pabiukaonan miwah pawidiwidana ;
- ga. cuntaka antuk Sad Tatayi.

(2). Sengker

សំពត់ប្រដាប់ប្រយុទ្ធសាស្ត្រកម្រិតខ្ពស់សំពត់ប្រដាប់ប្រយុទ្ធសាស្ត្រ
១២៧ ម៉ែត្រ

១២៧ ម៉ែត្រ

១២៧ ម៉ែត្រ

១២៧ ម៉ែត្រ

១២៧ ម៉ែត្រ

១២៧ ម៉ែត្រ

(2). Sengker cuntaka manut kawentenannya ;

- ha. cuntaka kalayu sekaran, cuntakanya kaanutang ring loka dresta Desa Adat soang - soang ;
- na. cuntaka ngraja swala, 3 rahina ngawit saking ngraja swala utawi salaming ngraja swala ;
- ca. cuntaka ngembas putra, ngawit saking putrane embas, utawi ngantos sampun kaupakarayang makakambuhan lan maperayascita manut satra agama, lanangnya ngantos kepus udel lan istrinya 42 rajina (abulan pitung rahina) ;
- ra. cuntaka karuron, cuntakanya abulan pitung rahina (42 rahina) tur sampun matirta pameraya scita ;
- ka. cuntaka sakit ila, buduh/edan, cuntakanya manut ilikita pastika saking Sang Ngawawenang / sang nambanin miwah sampun mrayascita raga ;
- da. cuntaka pawiwahan, cuntakanya ngantos sasampune matirta pabiukaonan ;
- ta. cuntaka gamia gamana, cuntakanya ngantos sesampune kapalasang / kasapihang tur sampun kawntenang pamrayascita raga miwah pamrayascita desa Adat / Kahyangan ;
- sa. cuntaka salah timpal kapuputang manut ring sastra Agama Hindu ;
- wa. cuntaka anak istri mobot nenten kawntenang upakara pabiukaonan, cuntakanya ngantos kawntenan upakara pabiukoonan ;
- la. cuntaka manitra ngalang, cuntakanya ngantos kawntenang upakara pabiukaonan ;
- ma. ngembasang putra nenten kawntenang upakara pabiukaonan miwah pawidiwidana, cuntakanya ngantos wenten sane memeras sang putra, lan sampun kawntenan upakara manut ring sastra agama Hindu ;
- ga. Cuntaka Sad tatayi, cuntakanya ngantos sampun mapraascita raga tur nenten pisan dados ngamunggahang upakara Eka jati lan Dwi jati.

(3). Cuntaka kalayu sekaran / kapademan :

- ha. Kapadem cuntakanya :
 - 1). cuntaka / sebet kabanjar utawi len paon yadin panunggalan sanggah / mrajan / misan mindon ngantos 3 rahina riwusnya mendem / manut drestha utawi sasampun polih pamrayascita.
 - 2). pangapit cuntakanya 7 (pitung) rahina.
 - 3). kulawargania sajeroning pakarangan (kangarep) cuntakanya :
 - ha. mati tua ; Brahmama, pasek pandecuntakanya ngawit saking pakutangan, 7 rahina / wengi.
 - na. mati teruna cuntakanya, 12 rahina / lemeng
 - ca. mati durung kepus pungsed cuntakanya 21 rahina / dina.
- na. kaabenang cuntakanya :

Sang nyambut karya Pitra Yadnya cuntakanya ngawit saking nyambut padewasan karya, ngantos mapegat.

(4). Sane katiben cuntaka luwire :

- ha. Kalayu sekaran sane kacuntaka :
 - 1). sang sane kalayu sekaran ;
 - 2). kulawarganya ;
 - 3). babanjaran ;

na. Ngraja.....:

គ) ពាក្យពេញលម្អិតសុត្តន្តៈ

- ដំណើរពាក្យពេញលម្អិត

ង) ក្រឹត្យសម្របសម្រួលសុត្តន្តៈ

- គម្របបំពេញសុត្តន្តក្រឹត្យសម្របសម្រួលដ៏ត្រឹមត្រូវ

ឃ) បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្តៈ

- ដំណើរការបទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្តដ៏ត្រឹមត្រូវ

ង) សន្តិកថាសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្តនៃពាក្យពេញលម្អិត

ឃ) ការព្យាបាលសុត្តន្តៈ

- គម្របបំពេញពាក្យពេញលម្អិត

ង) ព្យាបាលសុត្តន្ត

ក) ដំណើរការបទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ខ) វិធានបទសុត្តន្ត

ឃ) សម្របសម្រួលសុត្តន្តៈ

ក) ដំណើរការបទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ខ) គម្របបំពេញ

ឃ) វិធានបទសុត្តន្ត

ង) បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

- សុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ឃ) បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

- ដំណើរការបទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ង) ក្រឹត្យសម្របសម្រួលសុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ក) សុត្តន្តៈ

ក) ដំណើរការបទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ខ) បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ក) សុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

- ដំណើរការបទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ង) បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ក) សម្របសម្រួលសុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

ខ) វិធានបទសុត្តន្តសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិសុត្តន្ត

- na. Ngraja swala sane kacuntaka
 - Sang sane ngraja swala
 - ca. Ngembas putra sane kacuntaka :
 - Kawulawargania sane ngembasang putra lanang wiadin istri.
 - ra. Pawiwahan sane kacuntaka :
 - Sang sane ngalaksanayang pawiwahan lanang wiadin istri.
 - ka. Sakit ila/buduh, sane kacuntaka raganya dawak.
 - da. Karuron sane kacuntaka :
 - Kawula warganya lanang wiadin istri
 - ta. Gamia gamana sane kacuntaka :
 - 1) sang sane ngalaksanayang gamia gamana ;
 - 2) Desa adat nyane.
 - sa. Salah timpal sane kacuntaka :
 - 1) sang sane malaksana salah timpal ;
 - 2) kulawarganya ;
 - 3) Desa Adat
 - wa. Anak istri mobot nenten kawntenang upacara pabiukaonan sane kacuntaka
 - Sane meraga istri (sane mobot)
 - la. Mamitra ngalang sane kacuntaka :
 - Sane ngelaksanayang mamitra ngalang
 - ma. Ngembas putra nenten kawntenang upacara pabiukaonan miwah upakara pawidi widiana sane kacuntaka :
 - 1) Sang sane ngembasang putra ;
 - 2) Putra sane embas
 - ga. Sad Tatayi, sane kacuntaka :
 - Sang sane malaksana Sad Tatayi.
- (5) Tan keneng cuntaka, luwire :
- 1) Sang sulinggih lan Pamangku Kahyanagan tiga ;
 - 2) Rikala piodalan risampun ngalang sasih/ngalang tengah.

Pawos 47

- (1) Attiwa – tiwa (pangabenan) kalaksanayang antuk :
 - ha. Sawa prateka, pangabenan mawatang sawa ;
 - na. Sawa resi, pangabenan mawatang antuk sawa krasyan ;
 - ca. Suwasta, pangabenan mawatang sawa sane tan kakeniang, kagentos antuk lanang utawi toya.
- (2) Panemayan pangabenan wenten kalih pawos :
 - ha. Ngaben dadakan / bah bangun manut pararem ;
 - na. Ngaben ngamasa, manut pararem ;
- (3) Dudonan pangabenan ngawit saking ngagah (seda), ngeseng ngantos pangiriman utawi nganyut.

Pawos 48

- (1) Peputusan pangabenan wenten kalih pawos :
 - ha. Ngaben ngamasa luwire : beras, kelapa, gesing, selopi, kelangsah miwah sane manut pararem.
 - na. Ngaben dadakan, manut pawos 47 Nomor 2 aksara ha.
- (2) Pangingune ring Krama banjar manut pararem

Palet

Palet 4

Indik Manusa Yadnya

Pawos 49

- (1) Manusa Yadnya inggih punika upacara-upakara dharmaning kahuripan manusa, ngawit sakeng patemoning kama bang kalawan kama petak sajeroning garbha ngantos kalayu sekaran riwekas.
- (2) Upacara ring ajeng madudonan sakadi ring sor :
 - ha. magedong – gedongan duk pangerempinian ibiang ;
 - na. duk sang kamareka medal ;
 - ca. kepus odel/pungsed ;
 - ra. roras rahina ;
 - ka. tutug kambuhan (42 rahina) ;
 - da. nigang sasihin (3 sasih) ;
 - ta. pawetuan /otonan/odalan (6 sasih) ;
 - sa. telung oton (18 sasih / 630 rahina)
 - wa. tutug kelih (ngraja swala wadone, ngembakin lanange).
 - la. matatah / mapendes ;
 - ma. prade wenten jatma during matatah inucap nista, madia, utama manut sastra Agama Hindu.
 - ga. mawiwaha ;
 - ba. mawinten.
- (3) Upacara-upakara inucap nista, madia, utama manut sastra Agama Hindu lan dresta.

Palet 5

Indik Bhuta Yadnya

Pawos 50

- (1) Bhuta Yadnya inggih punika upacara-upakara byakala ring Pratiwi lan kahyangan, sarwa prani saha upacara-upakara ring babuthan miwah ring piranti sewosan.
- (2) Upacara pabyakala ring sarwa prani, sarwa tumuwuh muwang piranti luwire :
 - ha. Ring sarwa lelandep rikala Saniscara Kliwon wara Landep ;
 - na. Ring sarwa tumuwuh lan piranti rikala Saniscara Kliwon wara Wariga ;
 - ca. Ring sarwa syandana/wahana rikala Saniscara Kliwon wara Kuningan ;
 - ra. Ring sarwa lelangan rikala Saniscara Kliwon wara Krulut ;
 - ka. Ring sarwa ingon – ingon / wewalungan rikala Saniscara Kliwon wara Uye ;
 - da. Ring sarwa ringgit, ukir-ukiran rikala Saniscara Kliwon wara Wayang ;
 - ta. Upacara pakala-kalan manusa manut widana, kabawos pabyakala.
- (3) Upacara pabyakala ring Pratiwi, kahyangan lan Babuthan kawastaning macaru
- (4). Pacaruan

បញ្ជីឈ្មោះ
សិស្សសិស្សិនីយោគិណ្ឌ
បញ្ជីទី១៧
សិស្សសិស្សិនីយោគិណ្ឌ
បុរេបាលី១៧

៧៧ បទបញ្ជីសិស្សសិស្សិនីយោគិណ្ឌ
លើសនាមសិស្សសិស្សិនីយោគិណ្ឌ

- (4) Pacaruan inucap ring ajeng nista, madia, utama, manut wiguna kadi ring sor :
ha. Ekasata ;	na. Panca sata ;
ca. Panca sanak ;	ra. Resi gana ;
ka. Tawur agung ;	da. Panca Kelud ;
- (5) Sajawaning kadi ring ajeng kawentenang upakara :
- ha. majot-jotan utawi yadnya sesa nyabran wusan ngeranteng ;
- na. masapuh-sapu rikala pacang wali ring pura ;
- ca. Pacaruan pasasihan kalaksanayang nangken Tilem ngawit sasih ka 5, 6, 7, 8, lan ka 9, sajawanin wenten durbiksan jagat.

Pawos 51

- (1) Nangken ngawarsa rikalaning Tilem kasanga kawentenang tawur kasanga, kalanturang antuk ngerupuk, makacihna pacang mapag rahina panyepian benjangne sane dudonan ipun mekadi ring sor :
- ha. ring pengelung ping 13, Ida Bhatara sami katuran malis/malasti ka sagara ring pamedal tirtane lianan ;
- na. yan prade ring rahina inucap ring ajeng sedek dina pasah, pamalastiane punika kamargiang ring rahina tileming kasanga.
- (2) Brata panyepian sane sane kamargiang olih krama Desa ;
- ha. amati geni ; tankengin maapi-api ;
- na. amati karya ; tan kengin nyambut karya ;
- ca. amati lelanguan, tan kengin maoneng - onengan, masuwara gora, lan sapanunggalannya.
- ra. amati lelungan, tan dados malancaran.
- (3) Pabratan inucap kamargiang sakeng semeng ngantos semeng benjangne/ndag surya raris kasuwarayang kulkul punika cihna pangembak ngepi manut pawos 19 (3) aksara ca.
- (4) Sang mamurung kecap ring ajeng keni pamidanda manut pararem Banjar/tempek soan-soang kamargiang olih patelik (pacalang Desa).
- (5) Riwus rahina Nyepi (benjangne) maka cihna pangawit Isaka Warsa, patut warga Desa maturan ring merajan ngalantur masima krama (madharma Santi).

PANCAMA SARGAH

SUKERTA TATA PAWONGAN

Palet 1

Indik Pawiwahan

Pawos 52

- (1) Pawiwahan inggih punika patemon purusa kalwan pradana, malarapan panunggalan kayun suka lila kadulurin upasaksi sakala niskala.

(2). Pamargin

- ၅၅။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးအားလုံးကိစ္စလုံးကိစ္စလုံးကိစ္စပေးပေးခြင်းဖြစ်သည်။
- ၅၆။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးပေးပေးခြင်း
- ၅၇။ မှတ်တမ်းများအားလုံးပေးပေးခြင်းဖြစ်သည်။ (အားလုံး)အားလုံး
- ၅၈။ ပထမပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးပေးပေးခြင်းဖြစ်သည်။

- (2) Pamargin pawiwahan luwire :
 - ha. Pepadikan, kamanggala antuk pakrunayan ;
 - na. Ngarorod, marangkat riwin wawu kakrunayang ;
 - ca. Nyeburin utawi sentana nyeburin (risampun nganutin upacara) ;
- (3) Pidabdab sang pacang mawiwaha patut :
 - ha. sampun manggeh daha-taruna (prasida nganutin Undang-undang) ;
 - na. sangkaning pada lila (tan kapaksa) ;
 - ca. manut kecap sastra Agama (tan gamia gamana) ;
 - ra. kasudiwadani prade pangambile tiros Agama, utawi kapatiwangi.
- (4) Pamargin pawiwahan mangda taler nganutin Undang - undang Perkawinan sakeng Sang Ngawewenang.

Pawos 53

- (1) Pawiwahan sane kapatutang ring Desa, sakadi ring sor :
 - ha. sampun kamargiang pabyakala utawi pasakapan, kasaksiang sakala niskala olih pandita utawi Pinandita ;
 - na. wenten pasaksi Prajuru sane mapakelingan utawi ngilikitayang pawiwahan ;
 - ca. sampun matengeran suwaran kulkul ;
 - ra. pawiwahan inucap ring ajeng sampun kacatetang ring sang ngawawenang.
- (2) Parabian sane tan manut kadi kecap ring ajeng sinanggeh tan patut.

Pawos 4

Tata caraning parabian patut sakadi sor :

- ha. sapa sira ugi pacang ngiwarangang pakulawarganya patut masadok ring Prajuru, salanturnya Prajuru maritatas manut tan manut pamargin parabine ;
- na. pamargin pepadikan manut dudonan :

- 1) Pakrunayan jantos ping tiga, saha soang-soang malarapan :
 - ha) kapertama antuk canang / sedah ;
 - na) kaping kalih antuk canang pangrawos ;
 - ca) kaping tiga antuk daksina pajati kabawos pamuput pamadikan.
- 2) risampun puput raris sang pradana kaajak budal ring pakubon sang- lanang, saha kalanturang antuk pabyakala.
- 3) mangda puput tumus sakala niskala, raris kuluwarga purusa makta pajati ring Pamarajan wadone.

ca. Prade ngarorod/ marangkat patut :

- 1) reraman purusane ngawentenang pamilaku / pangenduh antuk duta sakirangnya 2 (kalih) diri ;
- 2) pagenahan antene tan kengin ring pakubon sang purusa sadereng mabeyakala.

ra. Sajeroning

- ៣) ព័ត៌មានអំពីបុគ្គលិកទាំងឡាយដែលបានបញ្ជូនទៅស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា
- ៤) គម្រោងបង្កើនស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ប្រជាជន
- ៥) កិច្ចសន្យាសហការសេដ្ឋកិច្ច/ហិរញ្ញវត្ថុ
- ៦) លទ្ធផលនៃការងារទាំងឡាយ

- ra. Sajeroning pakrunayan/pangelukuan patut :
- 1) kamanggala antuk geng pangampura arep ring reraman wadone ;
 - 2) kaigumang bawos idih pakidih utawi palegayan arep ring pasewakan sang ngidih saha dewasa pakrabkambeyane riwekas ;
 - 3) kacihnayang indik kapurusa utawi prade sentana rajeg kajejerang kapatut ngidih anak lanang sane kabawos pawiwahan nyeburin, tur risampun sulur pamerasan kategepin kamanggehang sentana nyeburin ;
 - 4) prade tan terima pajati, pakrunayan kamargiang jantos ping tiga
- ka. parerab – kambeyan mapiteges upacara tinas apadang (puput) makurenan, dawning manut sakadi ring sor :
- 1) Sajeroning kabawos ambe, kalaksanayang ring sakala niskala masarana jejauman miwah pawidi widana :
ha.) jejauman pinaka ambe/ngadungang kayun soang-soang pakulawargan wadone ;
na) widi – widana pinaka pajati niskala nunas wadone ring Pamrajanya.
 - 2) Sajeroning bawos kerab pamargi ring sakala :
ha.) antuk panyaksi Krama Banjar, dawaning kaparabiang matengeran swaran kulkul na) pamekas pasaksi Prajuru sane ngilikitayang.

Palet 2

Indik Nyapian

Pawos 55

- (1) Pawiwahan prasida kawusang malarapan antuk palas parabian utawi kapademan.
- (2) Wusan makuren riantukan salah sinunggal seda mapiteges balu, makadi balu lanang/istri.
- (3) Palas parabian inggih punika sangkaning mawiwit wicara manut pararem.
- (4) Sang ayat palas marabian patut atur supeksa pailikitan riyin ring sang Rumawos wastu tinas apadang pamutuse kabawos nyapian wawu Prajuru nyobyahang kawentenannya ring Desa saha keni panebes swaran kulkul manut pararem.

Pawos 56

- Tata cara palas parabian sakadi ring sor :
- ha.nawur prabeya pasaksi sinalih tunggil sami matenga
na. pagunakayan polih pahan pada ;
ca. pabekel, tadtadan soang-soang kakuasa niri-niri miwah warisan kakuasa olih purusa ;
ra. ngarweruhin miwah ngupajiwain pratisentana manut swadharmaning guru rupaka ;
ka. nawur pamidanda panebasan swaran kulkul manut pararem ;
da. ngelung jinah logika Prajuru / Dulu-dulu ;
ta. mapamit ring pamrajan lanange.

Pawos

Pawos 57

Prade riwekas sang palas kacihman adung malih, patut :

- ha. ngalaksanayang pawiwahan malih ;
- na. kadenda nikel saking palase.

Pawos 58

(1) Sangbalu kabinayang dados :

- ha. balu luh wit sentana (sentana rajeg) miwah balu luh boya sentana ;
- na. balu muani kapurusa (wit sentana) miwah balu muani nyeburin (boya sentana).

(2) Swadharmaning balu inucap patut :

- ha. ngamanggehang patibrata tan kengin ngamargiang paradara / drati krama ;
- na. nguasayang waris pagunakaya, tan dados ngadol, ngadeang, makidihang lan siosan punika, sajawaning kabebasan olih pianak utawi kulawarga pinih tampek sakeng kurenannya prade pianak kantuk alit-alit ;
- ca. kengin ngidih sentana prade wenten pidabdab sadurung sinalih tungguil padem, saha kabebasan manut angka / aksara ring ajeng.

Pawos 59

Balu kaucap tan pageh sekadi ring sor :

- ha. dratikrama utawi paradara ;
- na. matilar saking pakubon tan pasadok jantos 6 (enam) sasih ;
- ca. lempas ring swadharma sewos-sewosan, tan prasida ngesehin solah maprawerti arep pituduh sane sakeng kuluwarga purusa.

Palet 3

Indik Sentana

Pawos 60

- (1) Sentana wenten kalih pawos, sane kaucap pratisentana miwah sentana paperasan.
- (2) Pratisentana inggih punika sentana sane metu saking pawiwahan kapatut.
- (3) Prade pawiwahan tan kapatut ngawetuang sentana, mangda tan kantun kawastanin babinjat utawi astra patut kamanggala antuk panyangaskara.

(4) Prade

- (4) Prade pawiwahan tan ngawetuang sentana kengin ngidih sentana antuk upasaksi sakala niskala sane kawastanin sentana paperasan.
- (5) Sentana rajeg inggih punika, pratisentana wadon (pradana) sane kamanggehang lanang (purusa) tur risampun ngalaksanayang pawiwahan kaceburin.
- (6) Sang sane dados kaarsayang sentana rajeg inucap wiwit angka (5), inggih punika :
 - ha. Pratisentana wadon tunggal ;
 - na. Sampun kamanggehang dados pratisentana lanang (purusa) ;
 - ca. Kapawiwahan kaceburin kautamayang antuk jadmā sane maagama hindu utawi jadmā sane maagama siyosan sane sampun ngelaksanayang pamarisuda raga utawi sudiwadani ;
 - ra. Sane ngamanggehang sentana rajeg patut nyobyahang ring Banjar saha ngaturang ring Prajuru Desa Adat.

Pawos 61

- (1) Ngangkat sentana manut dudonan patut makacihna arta berana pamerasan sane kesaksiang sekala - niskala ;
- (2) Sapa sira ugi krama pacang ngidih sentana patut masadok ring Bendesa sanistana 3 (tigang) sasih sadereng pamerasan. Bendesa ngalanturang pakarsa punika ring sang ngawa wenang ;
- (3) Bendesa kawakilin olih Klian Banjar nyobyahang ring sawidangan Desa, sang sapa sira ugi rumasa tan lila mangda nyadokang masengker kalih uku (14 rahina) sahanen pamerasan ring Bendesa Adat ;
- (4) Prajuru Desa digelis mawosin saha ngicenin pamutus nepek ring catur dresta miwah pararem ;
- (5) Prade sulur paperasan tan manut kadi kecap ring ajeng, Prajuru Desa wenang ngandeg sang pacang mamersa saha ngicenin pamutus mangda kapuputang riyin babawos, sulur utawi wicaranya.

Pawos 62

- (1) Paperasan sane kapatut ring Desa risampun makacihna :
 - ha. Widi widana paperasan ;
 - na. Kasaksinin olih prajuru Desa sane makelingang utawi ngilikitayang.
 - ca. Kasobhyahang ring wawidangan desane.
- (2) Sane kapatut peras angge sentana kadi ring sor :
 - ha. jatma maagama Hindu ;
 - na. papernahan nedunang saking sang meras ;
 - ca. kulawarga

- ca. kulawarga saking purusa, prade tan wenten kengin sakeng wadon, yening taler tan wenten wawu kangin sakama-kama (saking kayun) ;
- ra. kautamayang saking waris pancer kapurusa ;
- ka. sinalih tunggil mawiwit saking kuluwarga tunggal sanggah utawi merajan, paibon lan dadia utawi ngambilin anak tios sakewanten sang maagama Hindu.

- (3) Kengin ngangkat sentana langkungan ring adiri, lanang wiadin wadon, prade ngangkat sentana lanang wadon, nenten dados kapawiwahang.

Palet 4

Indik Warisan

Pawos 63

- (1) Warisan inggih punika tetamian arta brana saha ayah-ayah ngupadi kasukertaan sakala lan niskala saking kaluhurannya arep ring turunannya.

- (2) Kang sinanggeh warisan luwire :

- ha. Duwe tengah, makadi tegal, ayah Desa, Kahyangan, pusaka siwa pakarana lan sapanunggalannya ;
- na. Pamerajan ;
- ca. Pagunakayan , tadtadan / jiwa dana, hutang piutang.

- (3) Wawu kengin kabawos warisan prade wenten :

- ha. Sang mapiturun (pawaris) ;
- na. Katurunan (ahli waris) ;
- ca. Arta berana miwah tategesan makacihna warisan.

Pawos 64

- (1) Ahli waris luwire :

- ha. Pratisentana purusa ;
- na. Pratisentana pradana (sentana rajeg) ;
- ca. Sentana paperasan lanang / wadon.

- (2) Prade tan wenten sakadi ring ajeng, kang sinanggeh ahli waris :
ha. Turunan purusa pernah kasamping makadi kaponakan misan, mindon.

Pawos 65

Swadharmaning ahli waris patut :

- ha. Nerima saha nguwasayang tetamian pahan saking kaluhurannya, makadi ngarempon sanggah, pura saha pangupakaranya miwah nyelidihinin ayah-ayahan pawaris ;
- na. ngabenang pawaris saha ngalanturang upacara – upakara pitra.
- ca. Nawurin hutang – hutang pawaris sane manut pangeloika.

Pawos

Pawos 66

Pangepahan waris manut sekadi ring sor

- ha. Risampun kalaksanayang Pitra Yadnya lan hutang – hutang pawaris buntas katawur ;
- na. Para ahli waris polih pahan pada sangkaning pagunakayan, sajabaning karang / tegal, ayah Desa kaamong olih ahli waris kasinanggeh Krama ngarep ;
- ca. Sinalih tunggil ahli waris kengin tan polih pahan prade :

- 1). Nilar kawitan lan sesananing Agama ;
- 2). Alpaka guru rupaka ;
- 3). Sentana rajeg kesah mawiwaha utawi pratisentana nyeburin, soang-soang kabawos ninggal kadaton.

ra. Boya ahli waris kengin muponin hasil manut dudonan luwire :

- 1) Sentane luh salami dereng kesah mawiwaha utawi tan alpaka guru, miwah prade madrebe pianak tan kaangkenin olih wong tua rare. inucap, kengin ngawaris wantah pikolih pagunakayasentana luh inucap kemawon ;
- 2) Balu luh wiadin muani nyeburin (soang-soang boya sentana) ;
- 3) Mulih daha utawi taruna, riantukan ring pawiwahan pecak sampun kabawos ninggal kadaton.

ka. Pawaris kengin maweweh rikala maurip pinaka jiwa dana, tadtadan / bekel, makacihna paweweh tetep ring pianak sane kesah mawiwaha.

Pawos 67

(1) Prade sajeronin pakulawargan wenten ahli waris langkungan ring adiri patut :

- ha. kawentenang paigum indik pedum waris inucap ;
- na. yen tan prasida katunasang tatimbang ring Prajuru (kerta Desa) ;
- ca. prade taler tan wenten cumpu ring panepas Kerta Desa, kengin katumusang ring sang Rumawos

(2) Prade karang inucap kaputungan, patut Prajuru nibakang ring :

- ha. sang sinanggeh ahli waris manut pawos 64 ;
- na. sang kengin anggen sentana manut pawos 62 angka (2) miwah angka (3) ;
- ca. prade taler tan wenten cumpu ring panepas Kerta Desa, kengin katumusang ring sang Rumawos.

(3) Prade jantos karang Desa kaepah utawi kasepih, patut soang-soang nedunin makrama Desa marep.

SAT SARGAH

SAT SARGAH
WICARA LAN PAMIDANDA

Palet 1

Indik Wicara

Pawos 68

- (1) Sane wenang mawosin makadi mutusang wicara ring Desa inggih punika Prajuru Desa sinanggeh Kerta Desa.
- (2) Tata dudonan mawosin saha muputang wicara warga desa kadi ring sor :
 - ha. kaping ajeng kabawosin olih Kelihan Banjar.
 - na. tan cumpu ring panepas Kelihan Banjar, karerehang pamutus ring paruman banjar.
 - ca. prade tan cumpu ring pamutus Banjar katumusang ring Bendesa Adat lan Kerta Desa.
 - ra. taler tan wenten cumpu ring pamutus Bendesa lan Kerta Desa katunasang ring Paruman Desa Adat.
- (3) Prade sang mawicara tan wenten cumpu ring pamutus paruman desa lan Kerta Desa, kengin nunasang wicara inucap ring sang Rumawos.

Pawos 69

- (1) Sahanan wicara mawiwit kacorahan saka luwire sinanggeh nungkasin daging Awig-awig, pararem miwah paswaran Desa/Banjar Prajuru patut digelis mawosin tan nyantos pasadok.
- (2) Sajaba wicara kadi ring ajeng patut nyantosang pasadok sang nunas bawos.
- (3) Panepase patut pastika nyantenang iwang patut malarapan Tri Pramana (saksi, ilikita, bukti) miwah tan maren nepek ring Catur Dresta.

Palet 2

Indik Pamidanda

Pawos 70

- (1) Desa / Banjar wenang niwakang pamidanda ring warga Desa/Banjar sane sisip.
- (2) Paniwak inucap kalaksanayang olih Bendesa/Klian Banjar.
- (3) Bacakan pamidanda luwire :
 - ha. ayahan panukun kasisipan ;
 - na. danda arta ;
 - ca. kanorayang ;
 - ra. panyangaskara ;

(4) Pamidanda

- ១) បដិធានាសុភមង្គលសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ
- ២) ពិភពលោកសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា

បទប្បញ្ញត្តិ

- ក) ស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ
- ខ) បទប្បញ្ញត្តិស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា
 - ១) សរសេរឯកសារសិក្សាបច្ចេកទេសសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ
 - ២) សំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា
 - ៣) ប្រកាសស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា
 - ៤) ប្រកាសស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា

បទប្បញ្ញត្តិ

- ក) ប្រកាសស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា
- ខ) សរសេរឯកសារសិក្សាបច្ចេកទេសសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ
- គ) បដិធានាសុភមង្គលសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ
 - ១) គ្រឹះស្ថានសិក្សាបច្ចេកទេសសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ
 - ២) គ្រឹះស្ថានសិក្សាបច្ចេកទេសសំបុត្រស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំ

កម្ពុជា
 ក្រសួងបច្ចេកទេស
 បទប្បញ្ញត្តិ

- ក) ក្រសួងបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា
- ខ) ប្រកាសស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេសសិបសិបឆ្នាំស្រាវជ្រាវសិក្សាបច្ចេកទេស/កម្ពុជា

- (5) Pamidanda sane katiwakang patut masor singgih manut ring kasisipane.
- (6) Jinah utawi raja brana pamidanda ngaranjing dados druwen Desa/Banjar.

Pawos 71

- (1) Krama sane langkungan ring tigang paruman ngalantur tan nawur lan miwah dadandan wenang karampag.
- (3) Rerampagan ngangge tata cara kadi ring sor :
 - ha. Kalaksanayang olih prajuru kasarengin olih Krama saakeha tigang diri maka saksi ;
 - na. Sang ngarampag sangkanin darsana ngambil barang utawi nyawenin tanem tuwuh, akehnya manut ring utang sang karampag, sang karampag mangda lila nyukserahang barangnya sane dados wala ;
 - ca. Prajuru miteketang mangda barang-barang sane karampag digelis katebus, masengker awuku (7 rahina) ring kutus rahinane pacang kaadol ;
 - ra. Tan nganinin saluwir barang sane patut inggilang manut Agama miwah tan mademang pangupa jiwa sang karampag.

Pawos 72

- (1) Prade sang pacang karampag ngawara (ngalangin) palaksanan inucap mawastu sampun tan nganutin Awig-awig Desa wenang Karang Desa sane kagenahin kadaut olih Desane.
- (2) Samaliha yen purun taler ngalangin palaksanan kadi ring ajeng tan wenten pamargi sajawaning kasepekang olih Krama Desane.
- (3) Pamidanda inucap ring ajeng keni buntas risampun sang kakenin :
 - ha. nunas geng pangampura ring Krama Desa riantukan nguak pasubaya (pararem) pecak.
 - na. nawur pangargan panguak pasubayane duk pacang karampag kadulurin pamrayascitta panyapsap kaiwangane ring Desa.

SAPTAMA SARGAH

NGUWAH – NGUWUHIN AWIG-AWIG

Pawos 73

- (1) nguwah-nguwuhin Awig-awig Desa puniki kalaksanayang ring paruman Desa.
- (2) Awig-awig puniki kamargiang ngawit kaingkupin (kararemin)

Pawos

បុព្វបទ

- ក) សង្ខារាណុបទានបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទ
- ខ) សង្ខារាណុបទានបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទ

ធម្មបទ

សម្មាសម្ពុទ្ធ

បុព្វបទ

ក) ធម្មបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទ

ខ) ធម្មបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទបុព្វបទ

គ) ធម្មបទបុព្វបទ

ឃ) ធម្មបទបុព្វបទ

ង) ធម្មបទបុព្វបទ

ច) ធម្មបទបុព្វបទ

ការបទ

ការបទ

ការបទ

ការបទ

Pawos 74

- (1) Sakaluwirin sane wenten saderengnya patut kaanutang ring sadaging Awig-awig puniki.
- (2) Sakaluwiring sane durung kabawos sajeroning Awig-awig puniki patut kalaksanayang manut tata cara sane sampun mamargi kadulurin antuk pararem - pararem.

ASTAMA SARGAH

SAMAPTA

Pwos 75

- (1) Awig-awig puniki kararemin duk rahina Sukra Kliwon Watugunung pananggal / ping 12 sasih Kapat isaka 1921 tanggal Masehi 22 Oktober 99 ring wantilan Desa Adat Kelabangmoding.
- (2) Awig-awig puniki kalingga tanganin olih Bendesa lan Prajuru Adat, kasarengin Klihan Banjar, saha kasaksinin olih Prajuru Dinas pinaka saksi.
- (3) Luwir sang ngalingga Tanganin :
ha. Kaprathama Prajuru Adat :

1. Bendesa Adat

Nyoman Suarka

2. Banyarikan

Nyoman Kasub

3. Klihan Banjar Kelabangmoding.

(I Ketut Sudana)

Klihan Banjar, ...

ក) គំរូសេចក្តីប្រកាសអំពីការសម្រេចសេចក្តី

៣) គំរូសេចក្តីស្តីពីការបញ្ជាក់

អំពីការសម្រេចសេចក្តី

៤) គំរូសេចក្តីស្តីពីការបញ្ជាក់

អំពីការសម្រេចសេចក្តី

៥) គំរូសេចក្តីស្តីពីការបញ្ជាក់

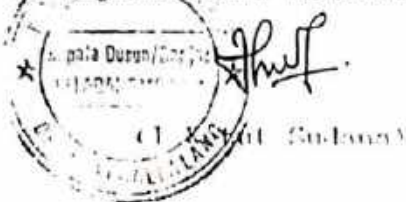
អំពីការសម្រេចសេចក្តី

បញ្ជាក់អំពីការសម្រេចសេចក្តី
បញ្ជាក់អំពីការសម្រេចសេចក្តី
បញ្ជាក់អំពីការសម្រេចសេចក្តី
គ្រប់គ្រង

បញ្ជាក់អំពីការសម្រេចសេចក្តី

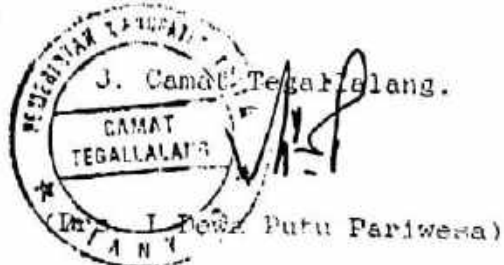
na. Kaping kalih Prajuru Dinas pinaka sabel :

1. Kepala Dusun Kelabangmeding

2. Kepala Desa Tegallalang

Mengetahui dan telah dicatatkan

Pada tanggal : 17 Juli 2000
Nomor : 16 Tahun 2000

BUPATI GIANYAR

TJOKORDA GDE BUDI SURYAWAN, SH.

** Murdaning Pamikukuh.